

تربیت انسانی و تربیت ملی ما

درس چهاردهم

۱. دانش و آزادگی و دین و مروّت

این همه را بندهی درم نتوان کرد

دانش و آزادگی و دین و مروّت (صفات عالی انسانی) را نباید فدای مادیات کرد.

ز بهر مال چه گردد رهین هر ناکس

به اختیار و ارادت کسی که انسان است

۱- مفهوم بیت زیر در کدام بیت آمده است؟

«من آنم که در پای خوکان نریزم
مر این قیمتی در لفظ دری را»

(۱) خرد شاخی که شد درخت بزرگ

در بزرگیش سرسری منگر

(۲) بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر

دیدی که چگونه گور بهرام گرفت

(۳) دانش و آزادگی و دین و مروّت

این همه را بندهی درم نتوان کرد

(۴) می‌بهشت نوشم ز جام ساقی رضوان

مرا به باده چه حاجت که مست بوی تو باشم

در بیت روی سؤال ناصر خسرو می‌گوید: من کسی هستم که لغات با ارزشی
فارسی دری را به پای خوکان (استعاره از حاکمان ستمگر) نمی‌ریزم یعنی مدح
افراد پست را به خاطر صله و پاداش نمی‌گویم. ناصر خسرو ارزش‌های اخلاقی را
که به آن پای‌بند است فدای مادیاتی که حاکم به چاپلوسان می‌دهد نمی‌کند.
در گزینه‌ی ۳ نیز شاعر می‌گوید صفات عالی انسانی را نباید فدای مادیات کرد.